

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ (для дисципліни «Охорона праці»)

З метою реалізації варіативності програми з дисципліни «Охорона праці в галузі» відповідно до напрямку підготовки ми пропонуємо під час вивчення даного курсу використати метод проектів. Ідея проектного навчання була сформульована С.Т.Шацьким на початку ХХ сторіччя. Паралельно з цим у США з'явилися аналогічні педагогічні розробки. Метод проектів полягає в самостійній діяльності тих, хто навчається, і спрямований на розв'язання певної теоретичної або практичної проблеми. Це передбачає використання різноманітних методів, засобів навчання та інтеграції знань, умінь із різних галузей науки, техніки, технології та ін. Дана діяльність є доцільною для студентів 5 курсу, які мають певні навички організації наукової роботи.

Суть даної технології полягає в наступному. Під час вивчення курсу «Охорона праці в галузі» студенти виконують проект на тему «Організація системи охорони праці на підприємстві галузі». Викладач ставить студентам навчальне завдання, представляючи тим самим вихідні дані й окреслюючи заплановані результати. Все інше вони виконують самостійно: намічають проміжні завдання, шукають шляхи їхнього рішення, діють, порівнюють отримане з необхідним, коректують діяльність.

Структурна схема реалізації педагогічної технології проектного навчання зображена на рис.1

Рис.1. Структурна схема реалізації педагогічної технології проектного навчання

Наявність зворотнього зв'язку у структурній схемі визначає проведення постійного пошуку оптимізації проекту, а відповідно і освоєння нових знань і умінь студентами.

Виконання вказаного проекту відповідає ряду обов'язкових критеріальних вимог до сучасного тлумачення проектного методу навчання, а саме:

- наявність освітньої проблеми, складність та актуальність якої відповідає навчальним запитам та життєвим потребам студентів;
- дослідницький характер пошуку шляхів розв'язання проблеми;
- структурування діяльності відповідно до класичних стадій проектування;
- моделювання умов для виявлення студентами навчальної проблеми (її постановка, дослідження, пошук шляхів розв'язання, експертиза та апробація версій, конструювання підсумкового проекту, чи його варіантів, його захист, корекція та впровадження);
- творчий характер праці студентів;
- практичне значення результату діяльності (проекту) та готовність до застосування (впровадження).

Під час виконання проекту студентам пропонується організувати систему охорони праці на підприємстві, враховуючи особливості певної галузі. Виконання проекту відбувається за такими етапами:

1. Створення підприємства в певній галузі, опис умов його функціонування.
2. Підготовка пакету документів з охорони праці відповідно до галузевих стандартів.
3. Визначення умов праці на виробництві: класифікація, нормування та оцінка.
4. Визначення негативних виробничих факторів та методів захисту працівників від їх шкідливого впливу
5. Аналіз і профілактика профзахворювань та виробничого травматизму в даній галузі.
6. Стан пожежної безпеки на підприємстві
7. Оцінка економічної складової охорони праці на даному підприємстві.

8. Автоматизація системи охорони праці на підприємстві.

Для ефективної організації роботи студентів, спочатку розробляємо орієнтовний план навчального проекту (табл.1), відповідно до якого здійснюється дослідження.

Таблиця 1

План навчального проекту

Назва проекту:		
Основні питання:		
1	Ключове питання:	
2	Тематичні питання:	Завдання проекту:
3	Змістові питання:	Мета проекту Предмет дослідження Об'єкт дослідження Прогнозований результат дослідження
Стислий опис діяльності:		
1. Знайти ... 2. Опрацювати... 3. Обґрунтувати... 4. Створити...		
Дисципліни, з якими пов'язаний проект:		
Інформаційна та матеріальна база:		
1. Матеріали та ресурси: 2. Програмне забезпечення: 3. Друковані матеріали: 4. Ресурси Інтернет: 5. Додаткові прилади та матеріали:		

Проектний підхід значно підвищує мотивацію студентів до вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі», переводить отримані теоретичні відомості в практичну площину, дає можливість усвідомити, що охорона праці на підприємстві – це не просто певна кількість інструктажів, а складна система, яка має функціонувати чітко та без збоїв.

Сучасне техногенне середовище висуває високі вимоги до підготовки фахівців з вищою освітою, до набутих ними знань, умінь та навичок. Вони мають добре орієнтуватися у складному комплексі виробничих чинників, оцінювати стан охорони праці, особливо у сфері малого бізнесу: на приватних, малих підприємствах та фірмах, де служби охорони праці практично відсутні, а умови й стан безпеки праці постійно погіршуються. Фахівець, який влаштовується на роботу чітко повинен усвідомлювати, яка небезпека може на нього чекати в певній галузі, та яких правил слід дотримуватися для мінімізації ризиків.

На жаль, сьогодні зберігається тенденція, що до озброєння майбутніх фахівців великим обсягом знань і, водночас, відсутності навичок застосування їх у реальному житті та професійній діяльності. Крім того, негативні наслідки має також і дефіцит навчального аудиторного часу, і перевантаженість студентів навчальною інформацією, недосконалість міждисциплінарних зв'язків у процесі вивчення нормативних дисциплін. Постає проблема використання альтернативних технологій навчання з метою підвищення якості знань, умінь і навичок майбутніх фахівців, розвитку їхнього гнучкого професійного мислення.

Використання методу проектів під час вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі» дає змогу частково вирішити вказані недоліки, здобути практичні навички щодо організації системи охорони праці на підприємстві, з'ясувати особливості охорони праці на підприємствах галузі, а також об'єднати отримані раніше знання з безпеки життєдіяльності та охорони праці в єдину логічну систему. За допомогою методу проектів під час вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі» є можливість:

- ефективно організувати та контролювати самостійну роботу студентів під час вивчення дисципліни;
- з'ясувати галузеві особливості охорони праці;
- навчитися створювати проекти, передбачати та прогнозувати майбутній результат, що є важливою характеристикою для висококваліфікованого фахівця;
- набути практичних навичок з організації системи охорони праці на підприємстві.